

RAAD VOOR VERKIEZINGSBETWISTINGEN
ARREST

van 7 januari 2019 met nummer RVERKB/1819/0037
in de zaak met rolnummer 1819-RVERKB-0033

Verzoekende partijen

1. mevrouw **Nathalie Van Sande**
2. mevrouw **Kathleen Laverge**
3. de heer **Jan Bertels**
4. de heer **Peter Verpoorten**

allen vertegenwoordigd door advocaat Peter VERPOORTEN met woonplaatskeuze op het kantoor te 2200 Herentals, Lierseweg 102-104.

Betrokken partij

1. mevrouw **Griet Van Nueten**,
2. de heer **Bart swyzen**,
3. mevrouw **Hilde Hannes**,
4. de heer **Pascal Van Nueten**,
5. mevrouw **Yoleen Van Camp**,

allen vertegenwoordigd door advocaat Bart MANNAERT met woonplaatskeuze op het kantoor te 2200 Herentals, Lichtaartseweg 245/2

6. de stad Herentals vertegenwoordigd door het college van burgemeester en schepenen

met zetel te 2200 Herentals, Augustijnenlaan 30

I. VOORWERP VAN HET BEZWAAR

Het bezwaar, ingesteld met een verzoekschrift, zonder datum, aangetekend verstuurd op 28 november 2018 en ontvangen op de dienst van de bestuursrechtscolleges op 29 november 2018, beoogt de gehele of gedeeltelijke ongeldigverklaring van de verkiezingen voor de gemeenteraad van 14 oktober 2018 van de stad Herentals op grond van onregelmatigheden die de zetelverdeling tussen de verschillende lijsten kunnen beïnvloeden.

Het bezwaar betreft zowel een bezwaar tegen de verkiezingen als een bezwaar op grond van de schending van de regelgeving inzake verkiezingsuitgaven door kandidaten en lijsttrekkers.

De ingeroepen onregelmatigheden zouden begaan zijn door lijst 2 (N-VA) en hebben betrekking op:

1. het onwettig geven van geschenken aan kiezers;
2. het ontvangen van niet toegelaten en niet aangegeven giften;
3. het ontvangen van sponsoring die de toegelaten bedragen overschrijdt;
4. het niet aangeven of onvolledig aangeven van diverse verkiezingsuitgaven.

In het verzoekschrift wordt niet gevraagd om toepassing te maken van de sancties vermeld in artikel 199 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

II. VORDERINGEN VAN BELANGHEBBENDEN

II. 1. GELDBOETE

Belanghebbende partijen 1 t.e.m. 5 verzoeken toepassing te maken van artikel 24 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, hierna DBRC-decreet te noemen.

II. 2. RECHTSPLEGINGSVERGOEDING

Belanghebbende partijen 1 t.e.m. 5 vorderen verzoekers solidair, in solidum, minstens de éne bij gebreke aan de andere te zien en te horen veroordelen tot de toepasselijke rechtsplegingsvergoeding ten belope van € 700,00.

III. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

Bij aangetekend schrijven van 30 november 2018 heeft de griffie van de DBRC de volgende mogelijke belanghebbende partijen in kennis gesteld van het ingediend bezwaar, van de zitting van 3 januari 2019 en uitgenodigd om binnen een termijn van 15 dagen desgewenst een nota in te dienen:

- de stad Herentals;
- mevrouw Griet Van Nueten;
- de heer Bart swyzen;
- mevrouw Hilde Hannes;
- de heer Pascal Van Nueten;
- mevrouw Yoleen Van Camp.

Voor de betrokken partijen 1 t.e.m. 5 werd door meester Bart Mannaert met zijn brief van 13 december 2018 een nota, gedateerd 12 december 2013, ingediend. Die werd aangetekend verstuurd op 13 december 2018.

Bij brief van 14 december 2018, ingekomen op de dienst voor de bestuursrechtscolleges op 17 december 2018, werden door meester Peter Verpoorten namens de verzoekers aanvullende geïnventariseerde stukken neergelegd en een gemotiveerd verzoek voor het horen van getuigen. De brief werd aangetekend verstuurd op 14 december 2018.

De verzoekende partij heeft per aangetekende zending van 28 december 2018 een bijkomende stukkenbundel ingediend, dewelke ter griffie van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen werd ontvangen

op 3 januari 2018. De brief was ongetekend en de herkomst van ervan kon enkel via de briefomslag getraceerd worden. Hij bevatte bijkomende stukken.

De partijen zijn rechtsgeldig opgeroepen voor de openbare zitting van 3 januari 2019, waar het bezwaar werd behandeld.

Bestuursrechter David BEIRENS heeft verslag uitgebracht.

De verzoekende partijen, de eerste, de tweede, de derde, de vierde en de vijfde betrokken partij verschijnen op de zitting.

De zesde betrokken partij verschijnt schriftelijk.

Advocaat Mieke DENISSEN loco advocaat Peter VERPOORTEN voert het woord voor de verzoekende partijen.

Advocaat Bart MANNAERT voert het woord voor de eerste t.e.m. de vijfde betrokken partij.

De raadsman van de betrokken partijen 1 t.e.m. 5 formuleert tegen de brief van de verzoekende partij van 28 december 2018 uitdrukkelijk bezwaar daar de bovenvermelde stukkenbundel op het moment van de zitting nog niet door hem ontvangen was. De brief was ongetekend en de herkomst van ervan kon enkel via de briefomslag getraceerd worden. Minstens artikel 107 van het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, hierna Procedurebesluit te noemen, is geschonden waardoor de rechten van verdediging zijn geschaad. De brief van 28 december 2018 en zijn bijlagen wordt derhalve uit de debatten geweerd.

Ter zitting werd aan de advocaat van de verzoekende partijen gevraagd waarom er in hoofdorde een gedeeltelijke vernietiging van de verkiezingen van de gemeenteraad van de stad Herentals werd gevorderd en hoe zij de toepassing van artikel 218, §1 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 zag (buitengewone verkiezing) als mogelijk gevolg van haar vraag tot gedeeltelijke ongeldigverklaring van de verkiezingen.

Hierop werd het volgende geantwoord:

Er is een miniem stemmenverschil wat betreft de 29ste zetel. Enige beïnvloeding heeft louter betrekking op deze laatste zetel. Het verzoek tot gedeeltelijke vernietiging strekt louter tot een buitengewone verkiezing wat betreft deze laatste zetel.

Ter zitting werd aan de advocaat van de belanghebbende partijen 1 t.e.m. 5 gevraagd of de World Cleanup Day al eerder werd georganiseerd en of in bevestigend geval de N-VA daar dan ook onder de zelfde voorwaarden aan deelgenomen heeft.

Hierop werd het volgende geantwoord:

Het werd reeds een tweetal jaren georganiseerd. Initiële opzet is het louter opruimen van de stad Herentals. Het event wordt georganiseerd op mondiaal niveau, [J]CI is de initiatiefnemer.

Ter zitting werd aan de advocaat van de belanghebbende partijen 1 t.e.m. 5 gevraagd of er al eerder gesponsord werd aan vorige edities van Natuurloop.

De heer Pascal VAN NUETEN bevestigt dat nadat zijn advocaat hem hierover consulteert.

Met toepassing van artikel 16 van het DBRC-decreet iuncto artikel 109 van het Procedurebesluit werden volgende getuigen opgeroepen voor de zitting van 3 januari 2019:

1. de heer Fons SEVEREYNS, met kantoor te 2460 Lichtaart, Poederleesteenweg 108 - Baudoin Grafische Groep - Weekblad De Postiljon;

2. de heer Stijn JANSSENS, met kantoor te 2200 Herentals, Ijzergieterijstraat 27 - FULL VISION STUDIO;
3. de heer Bart SWYZEN, met kantoor te 2250 Olen, Industrielaan 3B - OPTICOM nv;
4. de heer Kristiaan DE BEUKELAER, met kantoor te 2050 Antwerpen, Katwilgweg 2 - MEDIAHUIS nv.

De aanwezige getuigen legden vooraf de volgende eed af:

“Ik zweer in eer en geweten dat ik de gehele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen.”

Overeenkomstig artikel 21 van het procedurebesluit werd aan elk van de getuigen die verschenen zijn, gevraagd of zij getuigengeld wensten te ontvangen, waarop bevestigend geantwoord werd door Stijn JANSSENS en Bart SWYZEN.

Die vergoeding mag worden gestort op het door hen meegedeelde rekeningnummers.

1. De heer Fons SEVEREYNS (Weekblad De Postiljon), alhoewel behoorlijk opgeroepen, was niet aanwezig op de zitting.

2. Aan de heer Stijn JANSSENS (FULL VISION STUDIO) werd gevraagd om aan te geven welke filmpjes FULL VISION STUDIO gemaakt heeft voor de campagne van de N-VA i.v.m. de verkiezingen van 14 oktober 2018. Graag kort omschrijven wat de inhoud was en hoeveel tijd aan elk van de filmpjes besteed werd. Wanneer werden die filmpjes afgeleverd.

Wat werd voor elk van de filmpjes aangerekend en was de prijs marktconform werd hem tevens gevraagd.

De heer Janssens verklaart dat er één video werd gemaakt voor N-VA Herentals naar aanleiding van de verkiezingen van 2018. De opname en montage ervan heeft zes à acht uur in beslag genomen. De prijs was marktconform, het betrof een prijs die tevens aan andere partijen in andere gemeenten/steden werd aangerekend.

3. Aan de heer Bart SWYZEN (OPTICOM nv) werd de vraag gesteld of de firma buizenframes geleverd heeft aan N-VA Herentals of aan een van haar leden met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2018. Zo ja wanneer werden die geleverd.

Tevens werd hem gevraagd of van 15 september 2018 tot 12 oktober 2018 twaalfmaal de tekst werd veranderd met nieuwe spandoeken die door zijn firma geleverd werden en over hoeveel spandoeken het dan in totaal ging. Er werd ook gevraagd wat de marktconforme prijs was voor die spandoeken in het geheel en of er hiervoor marktconform gefactureerd werd aan de N-VA of aan zijn kandidaten. Bijkomend werd gevraagd of spandoeken die dienstig waren voor de campagne van de N-VA eventueel aan andere personen werden gefactureerd.

Hij antwoordt hierop dat er geen buizenframes werden geleverd aan N-VA Herentals of aan een van de kandidaten op deze lijst. De spandoeken werden gefactureerd met 27 facturen. Er werd marktconform gefactureerd. De facturen werden gefactureerd aan N-VA Herentals en aan de personen die zich op die lijst bevonden.

4. Aan de heer Kristiaan DE BEUKELAER (MEDIAHUIS nv) welke diensten er aan N-VA Herentals en elk van de personen die op die lijst voorkomt die kunnen gelinkt worden met de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2018 tijdens de sperperiode.

Er werd gepeild aan wie werd gefactureerd, wat de bedragen waren en aan wie werd gefactureerd.

Hij antwoordt hierop:

Hij verklaarde dat de diensten verstrekt door Mediahuis nv aan N-VA Herentals, werden verstrekt aan marktconforme prijzen, zoals blijkt uit de getoonde factuur.

Het DBRC-decreet en het Procedurebesluit zijn toegepast.

IV. FEITEN

De feiten die relevant zijn voor de beoordeling van het bezwaar kunnen als volgt worden samengevat.

De verkiezingsuitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2018 van de stad Herentals werd vastgesteld bij proces-verbaal van het hoofdbureau van 14 oktober 2018.

Samengevat werd volgende verkiezingsuitslag vastgelegd in het PV:

NR.	LIJST	STEMMEN	ZETELS
1	SP.A	4.289	7
2	N-VA	4.916	9
3	CD&V	3.896	6
4	GROEN	2.057	3
5	VLAAMS BELANG	2.000	3
6	OPEN VLD HNM	959	0
7	STADSLIJST	1.138	1
8	HERENTALS-ANDERS	538	0

De laatst toe te kennen zetel werd door N-VA bekomen op basis van een quotiënt 983,20 (stemcijfer /5).

47 stemmen minder voor de lijst 2 N-VA betekent dat de laatste zetel toebedeeld wordt aan lijst 3 CD&V.
25 stemmen meer voor lijst 6 Open Vld HNM betekent een verschuiving van de laatste zetel naar lijst 6.
21 stemmen die verschuiven van lijst 2 N-VA naar lijst 6 Open Vld HNM betekent een zetelverschuiving
21 stemmen die verschuiven van lijst 2 N-VA naar lijst 3 CD&V betekent een zetelverschuiving.

Bij 47 stemmen verschuiving van lijst 2 N-VA naar een andere lijst dan lijst 6 Open Vld HMN verschuift er een zetel naar lijst 3 CD&V.

94 stemmen die verschuiven van lijst 2 N-VA naar lijst 1 sp.a betekent een zetel meer voor sp.a.

378 stemmen die verschuiven van de lijst 2 N-VA naar lijst 4 Groen betekent een zetel meer voor Groen.

436 stemmen die verschuiven van lijst 2 N-VA naar lijst 8 Herentals-Anders betekent een zetel voor Herentals-Anders.

Herentals had voor de verkiezingen van oktober 2018 22.211 ingeschreven kiezers. Dat betekent dat elke lijst 23.532,10 euro aan verkiezingsuitgaven mocht besteden en de kandidaten 1776,88 euro (art. 191 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011).

V. ONTVANKELIJKHEID VAN HET BEZWAAR

Standpunt van de partijen

Er werd door de belanghebbende partijen 1 t.e.m. 5 en N-VA Herentals, die geen partij is in deze zaak, opgeworpen dat het verzoekschrift laattijdig is aangezien het werd ontvangen en afgestempeld bij de Raad op 29 november 2018.

Daarnaast wordt door hen opgeworpen dat het verzoekschrift niet gedagtekend is en om die reden al onontvankelijk is.

Ook wordt door die partijen opgemerkt dat de bestreden beslissing niet toegevoegd was aan het verzoekschrift, wat aanleiding geeft tot een bijkomende grond voor onontvankelijkheid.

Verzoekers geven aan dat het verzoekschrift tijdig is aangezien het kon ingediend worden tot 28 november 2018.

Beoordeling door de Raad

Ratione loci en ratione materiae

Het verzoekschrift betreft een geschil dat betrekking heeft op de verkiezingen van de gemeenteraadsleden van een gemeente gelegen in het Vlaamse gewest. De Raad is derhalve bevoegd.

Dat betreft een bezwaar omtrent de verkiezingen als vermeld in artikel 203 iuncto artikel 3 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011. De Raad is omtrent deze materie bevoegd.

Ratione personae

1. Verzoekers waren allen kandidaat bij de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2018 in de gemeente Herentals. Verzoekers vermelden na hun naam in het verzoekschrift uitdrukkelijk hun eigen hoedanigheid (lijsttrekker of kandidaat derde plaats op hun lijst). Aan de hoedanigheid om rechtsgeldig een verzoekschrift in te dienen is voldaan.

2. Daarnaast moet een voldoende belang worden aangetoond. Het gebrek aan belang kan ambtshalve door de Raad worden ingeroepen (RvS 7 maart 1995, nr. 51.999).

2.1. Nathalie Van Sande is niet verkozen als effectief lid van de gemeenteraad; ze is lijsttrekker van de lijst Open Vld HNM. De omstandigheid dat de lijst waarvoor zij kandideerde geen verkozenen heeft, verhindert niet noodzakelijk dat zij belang heeft om de nietigverklaring van de verkiezingen te vorderen, aangezien zij bij welslagen van het beroep een nieuwe kans krijgt om verkozen te worden of om als opvolger te worden aangewezen (RvS 14 februari 2007, nr. 167.820). Binnen haar lijst heeft zij de meeste stemmen.

2.2. Kathleen Laverge was kandidaat op de lijst Herentals-Anders. Ze bekleedde er de 3de plaats. Op grond van de verkiezingsuitslag zoals opgenomen in het proces-verbaal van het hoofdbureau van de stad Herentals komt zij slechts als vierde in aanmerking om lid te worden van de gemeenteraad van de stad Herentals als aannemelijk kan gemaakt worden dat de lijst Herentals-Anders een zetel kan verwerven. Een verzoeker die binnen zijn lijst als vierde werd gerangschikt op basis van het aantal verkregen naamstemmen, terwijl zijn lijst geen enkele zetel behaalde en die niet aannemelijk maakt dat hij, mochten de aangevoerde onregelmatigheden er niet geweest zijn, verkozen zou zijn geworden als effectief gemeenteraadslid of als eerste of tweede opvolger, beschikt niet over het vereiste belang (RvS 28 februari 2013, nr. 222.668).

2.3. Jan Bertels was verkozen op de lijst sp.a. Het belang is aanwezig in hoofde van Jan Bertels (RvS 19 februari 2013, nr. 222.553).

2.4. Peter Verpoorten was verkozen op de lijst Groen. Het belang is aanwezig in hoofde van Peter Verpoorten (RvS 19 februari 2013, nr. 222.553).

3. Voor de verzoekende partijen vermeld onder punt 2.3 en 2.4 is het bezwaar ontegensprekelijk ontvankelijk wat betreft hun persoon.

Het belang bij een vordering tot ongeldigverklaring van de verkiezingen op grond van het middel dat bepaalde onregelmatigheden tot gevolg hebben gehad dat kiezers niet op de lijst van verzoeker hebben gestemd, is verbonden met de vraag of die onregelmatigheden tot gevolg hebben gehad dat zoveel kiezers niet voor verzoeker of op de kop van de lijst van verzoeker gestemd hebben dat zijn lijst er bij de zetelverdeling nadeel van heeft ondervonden (cf. RvS 12 februari 2001, nr. 93.201). Voor de verzoekende partijen vermeld onder punt 2.1 en 2.2 is het verzoekschrift slechts ontvankelijk als uit de beoordeling ten gronde dat aannemelijk kan worden gemaakt.

Ratione temporis

Het bezwaar moet overeenkomstig artikel 23 van het DBRC-decreet ingediend worden binnen de 45 dagen te rekenen vanaf de dagtekening van het proces-verbaal van de verkiezingen. Dat betekent dat de bezwaren moeten worden ingediend binnen de vijfenveertig dagen na de datum van het proces-

verbaal van de verkiezing (RvS 16 maart 1995, nr. 52.268). Het Procedurebesluit geeft dat bovendien uitdrukkelijk aan in artikel 5.

Aangezien het voornoemde proces-verbaal werd opgemaakt op 14 oktober 2018, om 18u43 om precies te zijn, eindigt die termijn derhalve op 28 november 2018.

De betekening in artikel 6 van het Procedurebesluit heeft enkel betrekking op betekeningen uitgaande van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen of zijn griffie. De datum van de poststempel, in geval van een aangetekende zending, geldt als bewijs van het tijdstip waarop het verzoekschrift is ingediend (MHHC 14 januari 2016, nr. MHHC/M/1516/0042).

Het bezwaar werd aangetekend verstuurd op 28 november 2018.

Daarmee is voldaan aan de voorwaarden gesteld in artikel 23 van het DBRC-decreet. Het bezwaar werd tijdig ingesteld.

Vormvereisten

Bij onderzoek van de vormvereisten waaraan een verzoekschrift en zijn bijlage moet voldoen heeft de Raad vastgesteld dat aan alle vormvereisten is voldaan die een belanghebbende partij eventueel kunnen schaden in zijn rechten van verdediging in geval van niet naleving ervan.

Het niet vermelden van een datum op het verzoekschrift is immers niet van dien aard dat de rechten van de verdediging geschaad zijn, temeer dat het verzoekschrift aangetekend verstuurd werd en daardoor vaste datum kreeg.

De exceptie ingeroepen door belanghebbende partijen wat betreft het niet bijvoegen van de bestreden beslissing kan niet worden bijgetreden. Artikelen 16 en 17 van het Procedurebesluit laten ook toe dat er een verklaring wordt afgelegd dat het bestreden stuk niet in het bezit is van verzoekers. Verzoekers hebben dat laatste uitdrukkelijk aangegeven in hun verzoekschrift.

Het bezwaar is ontvankelijk met betrekking tot de derde en vierde verzoekende partij. De ontvankelijkheid met betrekking tot de eerste en de tweede verzoekende partij kan maar worden aangenomen als na een analyse ten gronde kan besloten worden dat ze belang hebben.

VI. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING VAN DE BELANGHEBBENDE PARTIJEN

VI.1 GELDBOETE

A. Enig middel

Standpunt van de partijen

Belanghebbende partijen 1 t.e.m. 5 vragen toepassing van artikel 24 van het DBRC-decreet. Zij brengen het volgende argumenten aan:

“Door zonder enig (zelfs begin van) bewijs aan te brengen concludanten te beschuldigen van laakbare en strafbare feiten en deze voor uw Raad en richting de Herentalse kiezer voor waar te presenteren, hebben verzoekers maar één doel: schade toebrengen aan concludanten.

Dit verzoekschrift is dan ook uit louter rancuneuze motieven ingediend.

De kwade wil van verzoekers, die doorheen deze nota gestaafd werd, blijkt zeer duidelijk uit de gezamenlijke perscommunicatie van verzoekers van 10 en 11 december. Door nog vooraleer uw Raad zich heeft kunnen uitspreken zelf actief persaandacht op te zoeken en haar beschuldigingen zonder enige vorm van bewijzen publiek te maken, hebben verzoekers hun doel reeds bereikt: schade toebrengen aan concludanten...

Volgens het adagium ‘*waar rook is, is vuur*’ is het voor heel wat Herentalse kiezers nu reeds een vaststaand feit dat N-VA Herentals en haar kandidaten onregelmatigheden hebben gepleegd. Deze reputatieschade is nu reeds een vaststaand feit en onomkeerbaar.”

Voorst wordt verwezen naar een overzicht van slechts een aantal van de persartikels die het gevolg zijn van de proactieve communicatie van verzoekers.

Beoordeling door de Raad

Over de geldboete bedoeld in artikel 24 van het DBRC-decreet heeft de Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak, reeds meermaals geoordeeld dat ze van strafrechtelijke aard is. Dat was ook de strekking van het door de decreetgever bijgevalen advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State. Het behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van de gewone rechter om uitspraak te doen over de mogelijke toepassing van strafrechtelijke bepalingen (RvS 7 februari 2013, nr. 222.410).

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen is niet bevoegd om een dergelijke geldboete op te leggen (RvS 10 juli 2007, nr. 173.362,), noch om na te gaan of de voorwaarden vervuld zijn opdat er voor de wél bevoegde rechter aanleiding zou zijn om een dergelijke boete op te leggen (RvS 25 oktober 2007, nr. 176.175).

De vordering van de belanghebbende partijen behoort derhalve niet tot de materiële bevoegdheid van de Raad en is om die reden onontvankelijk.

VI.2. RECHTSPLEGINGSVERGOEDING

In het DBRC-decreet (artikel 21) is de bevoegdheid tot het toekennen van een rechtsplegingsvergoeding enkel toegekend aan de Raad voor vergunningsbetwistingen. Nergens anders wordt aan de Raad voor Verkiezingsbetwistingen de bevoegdheid gegeven rechtsplegingsvergoeding toe te kennen. Het toekennen van rechtsplegingsvergoeding behoort derhalve niet tot de materiële bevoegdheid van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

De vordering voor het toekennen van een rechtsplegingsvergoeding aan de belanghebbende partijen behoort derhalve niet tot de materiële bevoegdheid van de Raad en is derhalve onontvankelijk.

VII. ONDERZOEK VAN HET BEZWAAR

A. Vooraf

1. De Raad stelt vast dat de verzoeker geen sancties vraagt voor de opgeworpen schendingen van de verkiezingsuitgaven. De Raad kan niet ultra petita optreden. De vraag om een sanctie moet uitdrukkelijk gevraagd worden.

De vermelding in het bezwaarschrift dat de bepalingen inzake verkiezingsuitgaven geschonden zijn moet niet noodzakelijk gelezen worden als een vraag om de sancties opgenomen in artikel 199 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 toe te passen, aangezien een dergelijke overtreding ook aangewend kan worden om de ongeldigverklaring van de verkiezingen te vorderen (RvS 20 maart 2001, nr. 94.152), wat in deze gebeurde.

2. De verzoekende partijen vorderen in hoofdorde de verkiezing van de gemeenteraad van Herentals gedeeltelijk te vernietigen. De Raad heeft ter zitting aan de raadsman van de verzoekende partij hieromtrent nadere toelichting gevraagd aangezien een gedeeltelijke vernietiging van de gemeenteraadsverkiezingen in tegenstelling tot de provincieraadsverkiezingen enkel mogelijk is wat betreft een deel van de stappen in het verkiezingsproces (*Parl.St.* VI.Parl. 201-11, nr. 1084/1,62). Zo kan een verkiezing(suitslag) vernietigd worden en door de Raad bevolen worden de verkiezing bijvoorbeeld te hernemen vanaf het indienen van de lijsten omdat er bijvoorbeeld iets misgegaan is met de uitnodiging van de kiezers om zich aan te bieden om te kiezen. De verrichtingen van de verkiezingsdag gedeeltelijk overdoen voor de gemeenteraadsverkiezingen met een deel van de kiesgerechtigden is echter niet mogelijk. Voor de gemeenteraadsverkiezingen bestaat er immers geen indeling in kiesdistricten. Buitengewone verkiezingen in de gemeente zijn slechts mogelijk in de gevallen

opgesomd in artikel 218 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011. In deze zaak zou dit zich enkel kunnen voordoen in geval van de gehele vernietiging van de verkiezingsuitslag van de gemeenteraad. De Raad heeft begrepen dat het de verzoekende partij er vooral om te doen was de 29ste zetel de laten verschuiven. Een verkiezing van de 29ste zetel alleen is niet mogelijk.

3. Om die reden zal er in de opgeworpen middelen enkel nagegaan worden of deze aanleiding kunnen geven tot een gehele vernietiging van de verkiezingsuitslag, wat door verzoekende partij ontegensprekelijk gevorderd werd.

B. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1. In dit middel roepen de verzoekende partijen inbreuken op art. 194, 1° Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 in.

Tijdens de sperperiode mogen de politieke partijen, de lijsten en de kandidaten, alsook derden die propaganda voor politieke partijen, lijsten of kandidaten willen maken geen geschenken of gadgets verkopen of verspreiden.

Dat gebeurde volgens verzoekers toch zoals hierna weergegeven:

“- Het uitdelen van waardebons aan kiezers via een actie op broodzakken door lijsttrekker Yoleen Van Camp en lijstduwer Pascal van Nueten (zie stuk 1, 2 en 3),
- Het weggeven van 3 etentjes door 'N-VA team Morkhoven' (zie stuk 4),
- Het geven van een etentje door lijstduwer Pascal Van Nueten (zie stuk 5),
- Het weggeven van waardebons van € 50.00 en € 100,00 door lijstduwer Pascal Van Nueten naar aanleiding van de 'Neteland Natuurloop Halve Marathon powered by Wolfstee' (zie stuk 6)
- Het geven van een waardebon van € 50,00 voor een schoonheidsbehandeling door N-VA candidate nummer 12 Griet Van Nueten (zie stuk 7),
- Het uitdelen van flessen drank aan de personeelsleden van de zaak, Taverne Wolfstee, eigendom van lijstduwer Pascal Van Nueten, door N-VA candidate nummer 27 Hilde Hannes (zie stuk 8),
- Het uitdelen van koffie, drank en koffiekoeken op 15 09 2018 aan het Netepark (zie stuk 9, 10 en 11),
- Het organiseren van een gratis 'Sunset Concert' van Bart Buls in de zaak Taverne Wolfstee op 04.07.2018, eigendom van lijstduwer-Pascal Van Nueten (zie stuk 12).
- Het organiseren van de 'Neteland Natuurloop Halve Marathon powered by Wolfstee' op 25.08.2018 voor de organisatoren van Kempen Natuurloop en het geven van diverse geschenken aan de deelnemers en hun kinderen door lijstduwer Pascal Van Nueten (zie stukken 13, 14, 15, 16 en 17),
- Het organiseren van een eetdag voor alle spelers, familieleden en vrienden van voetbalclub SKS Herentals (in totaal 600 deelnemers) door lijstduwer Pascal Van Nueten (zie stukken 18, 19 en 20),
- Het organiseren van een eetdag voor alle dansers, familieleden en vrienden van dansclub Unstoppable Herentals (in totaal 130 deelnemers) en het geven van (geld voor) nieuwe. danskostuums voor dansclub Unstoppable door lijstduwer Pascal Van Nueten (zie stukken 21, 22 en 23),
- Het ter beschikking stellen van een heftruck voor het onderhoud van de terreinen van voetbalclub SKS Herentals door lijstduwer Pascal Van Nueten (zie stuk 24),
- Het uitdelen van waardebonnen in ruil voor het hangen van affiches, het plaatsen van borden en het hangen van autoaffiches”

De verzoekende partijen motiveren dat als volgt:

a. De heer Pascal Van Nueten, lijstduwer van lijst 2 - N-VA, is zaakvoerder van Taverne Wolfstee BVBA, Wolfstee 14, 2200 Herentals, KBO nummer BE0477.314 927 (zie stuk 28).

b. Er werden door de lijst 2 - N-VA tal van waardebons uitgedeeld voor en tijdens de sperperiode, zoals mag blijken uit de bijgebrachte stukken.

Deze waardebons konden ingewisseld worden voor het werkelijke geschenk tijdens de sperperiode.

Het kan dan ook enerzijds niet dat waardebons gegeven worden tijdens de sperperiode, maar anderzijds is ook het inwisselen van waardebons tegen het werkelijke geschenk tijdens de sperperiode in strijd met art 194 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet.

Verzoekers maken dan ook geen bezwaar tegen de - massaal uitgedeelde - geschenken buiten de sperperiode Deze werden dan ook niet opgenomen in dit verzoekschrift.

Verzoekers maken wel bezwaar tegen het uitdelen van geschenken en waardebons tijdens de sperperiode, en het inwisselen van waardebons voor het werkelijke geschenk tijdens de sperperiode.

Het toelaten van het inwisselen van waardebons voor het werkelijke geschenk tijdens de sperperiode zou immers het verbod van art 194 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet te omzeilen.

c. Verder is het vanzelfsprekend niet toelaatbaar dat men etentjes, een live muziekoptreden, eetfestijnen, flessen sterke drank, koffie, frisdrank en koffiekoeken aan kiezers uitdeelt of verstrekt tijdens de sperperiode. Verzoekers verwijzen naar de bijgebrachte stukken om aan te tonen dat dit veelvuldig is gebeurd.

d. Art. 193. § 3 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet stelt

Als uitgaven voor verkiezingspropaganda worden niet beschouwd

1° het verlenen van persoonlijke, niet-bezoldigde diensten, alsook het gebruik van een persoonlijk voertuig,

Het gratis ter beschikking stellen van een heftruck aan voetbalclub SKS Herentals is geen 'persoonlijke dienst' die niet als verkiezingsuitgave dient te worden beschouwd.

Het betreft een in normale omstandigheden vergoedbare prestatie (de verhuur van een voertuig), die thans als geschenk gegeven werd aan de voetbalclub

Dat deze gift in natura als 'sponsoring' bedoeld is, doet uiteraard geen afbreuk aan het verbod op dergelijke giften in art 194 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet, dat niet zomaar omzeild kan worden door de gift in kwestie een andere naam te geven.

De vermelding van deze gift in natura op de persoonlijke politieke facebookpagina van lijstduwer Pascal Van Nueten legt duidelijk de link met de verkiezingscampagne.

e. Het geven van geschenken aan de dansgroep Unstoppable en voetbalclub SKS door middel van de organisatie van eetfestijnen als verkiezingsmanifestatie tijdens de sperperiode is niet toelaatbaar.

Er werd door de persoonlijke politieke facebookpagina van Pascal Van Nueten duidelijk de link gelegd van deze evenementen met de verkiezingscampagne

Zie stuk 20 over de SKS eetdag

'Door de talrijke opkomst van 600 enthousiastelingen bood deze avond mij de gelegenheid om met een aantal mensen te praten over de aankomende verkiezingen. Over één ding waren we het allen eens, 'iedereen' smacht naar verandering N- VA Herentals vindt het dan ook hoog tijd dat de ondersteuning van sportclubs en verenigingen opgetrokken wordt'

Zie stuk 22 over de eetdag van Unstoppable

'Door de talrijke opkomst, bood deze avond mij de gelegenheid om met een aantal inwoners van onze stad te praten over de aankomende verkiezingen. Over één ding waren we het allen eens, de inwoners van Herentals, Noorderwijk en Morkhoven smachten naar verandering'

Ook op deze manier tracht men dan ook art 194 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet te omzeilen.

De exacte omvang van deze sponsoring is verzoekers niet bekend, maar uit de stukken blijkt duidelijk dat er giften (van welke aard ook) geweest zijn, en dat deze tijdens de sperperiode hebben plaatsgevonden.

Zo stelt dansclub Unstoppable in haar facebook Post d d 03 11.2018.

'Mede dankzij Wolfstee is het mogelijk dit seizoen helemaal in het nieuw te staan schitteren'

Daarnaast stelt voetbalclub SKS op haar website

'Daarom organiseren we op maandag 8 oktober met het Wolfstee van Pascal Van Nueten een 'familie- en vrienden eetfestijn' ten voordele van de club Dit is voor ons een unieke kans om centen op te halen om dromen te verwezen/ijken voor onze geliefde club'.

Het is bijzonder ongebruikelijk dat een eetdag van een club of vereniging in een taverne wordt gehouden, en nog minder gebruikelijk dat er aangekondigd wordt wie het eten verzorgt en dat deze

eetdag 'in samenwerking' met de leverancier van het eten gebeurt. Een eetdag is bovendien een jaarlijks voorkomend iets, dat geen 'unieke kans om centen op te halen' vormt.

Het is dan ook overduidelijk dat het de duidelijke bedoeling was hier een verkiezingsevenement van te maken, en dat er eventueel een niet tijdens de sperperiode toegelaten gift is gebeurd. Er is dan ook voldoende grond om de voorlegging van de facturen te vragen van dit evenement.

f. We ontvingen meldingen van talloze mensen met betrekking tot het uitdelen van waardebonnen in ruil voor het plaatsen van verkiezingsborden, het hangen van affiches, en het aanbrengen van bestickering op wagens.

Deze melding lijkt voor verzoekers in overeenstemming met de overige vastgestelde gedragingen van lijst 2 - N-VA, zodat er ter zake een vermoeden kan weerhouden worden, hetgeen aanleiding kan geven tot het horen van getuigen.

Het is immers voor verzoekers niet mogelijk om zelfstandig de gegrondheid van deze melding na te gaan.

Het is daarom gepast dat lijst 2 - N-VA de schriftelijke toestemmingen tot het plaatsen van borden bijbrengt vereist door art 2, 1e lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 24 06 2012 houdende de algemene regels voor het aanbrengen van verkiezingsaffiches en het organiseren van gemotoriseerde optochten, en hen daaromtrent te horen, om uw Raad toe te laten een gefundeerde beslissing te nemen tot het eventueel horen van getuigen.

2. De betrokken partijen 1 t.e.m. 5 antwoorden hierop als volgt:

Verzoekers verwijzen naar een aantal waardebons of cadeaus die zoals verzoekers zelf ook aangeven zeer duidelijk voor de start van de sperperiode zijn uitgereikt, dit n.a.v. enkele wedstrijden of tombola's die beëindigd werden voor de start van de sperperiode. Het is uiteraard het moment waarop een geschenk wordt gegeven dat in deze van tel is en niet het moment waarop het geschenk door de ontvanger wordt geconsumeerd of gebruikt. Verzoekers proberen een interpretatie te geven aan art. 194, 1° die door de decreetgever nooit is beoogd. Deze interpretatie is volkomen foutief en toont aan dat verzoekers op alle slakken zout zullen leggen om toch maar hun bijzonder dun dossier te kunnen samenstellen

Wat de waardebons n.a.v. de Neteland Natuurloop betreft hebben conluanten *supra* reeds toegelicht dat Wolfstee één van de sponsors is van deze Natuurloop. De Natuurloop zelf kan op geen enkele wijze aanzien worden als een aangifteplichtige activiteit namens de N-VA of één van haar kandidaten. De waardebons zijn ook geschonken door Wolfstee en niet door Pascal Van Nueten zoals verzoekers zeer bewust verkeerdelijk formuleren.

Wat betreft het 'uitdelen van flessen drank': tijdens de jaarlijkse braderij in de Herentalse winkelstraten heeft Wolfstee in zijn hoedanigheid als eventorganisator een aantal diensten geleverd voor koffiehuis 'Tasse Tout' en enkele andere ondernemingen. Als dank voor het harde werk bezorgde het koffiehuis Tasse Tout achteraf een kleine attentie aan enkele personeelsleden van Wolfstee die hieraan hadden meegewerkt.

N-VA Herentals heeft hier op geen enkele wijze uitstaans mee. Het feit dat hiervan op neutrale wijze melding wordt gemaakt op de Facebookpagina van één van de kandidaten doet hier geen enkele afbreuk aan. Verzoekers tonen nogmaals hun kwade wil wanneer ze een zakelijke transactie tussen twee rechtspersonen op deze manier trachten te framen als zijnde allerhande onfrisse zaken die zouden gebeurd zijn in het kader van de verkiezingscampagne. Het doel is wederom duidelijk: met verdachtmakingen schade toebrengen aan het adres van N-VA Herentals, haar kandidaten en betrokken ondernemingen.

Is het nog toegelaten dat een bedrijfsleider zijn onderneming verderzet tijdens de campagne? Volgens verzoekers blijktbaar niet ...

Vreemd, temeer nu blijkt dat zelfs een liberale partij dit verzoekschrift (weliswaar ongedateerd) mee ondertekent ...

Wat het etentje met Pascal Van Nueten betreft: er is inderdaad door de heer Van Nueten een oproep geplaatst naar wie geïnteresseerd zou zijn om eens met hem van gedachten te wisselen over politiek of ondernemen in Herentals.

Politici zoeken in campagnetijd steeds naar ludieke manieren om in contact te komen met kiezers en met hen van gedachten te wisselen. Het ludieke karakter blijkt uit de vermelding "ik zorg voor een hapje, jij voor de wijn".

Dit opnieuw framen als een poging om geschenken te geven aan kiezers, getuigt in hoofde van verzoekers opnieuw van een grote verbeelding. Als er wordt meegegaan in dergelijke gedachtegang, dan is de spreekwoordelijke wijn die de uitgenodigde zou moeten meebrengen de facto een gift van een particulier aan een kandidaat

Concluanten vragen toch enige ernst.

Concluanten menen dat de regels inzake verkiezingsuitgaven, die terecht streng en duidelijk zijn, niet bedoeld zijn om zich met dergelijke discussies in te laten.

In een latere post is dan sprake van het feit dat een 'sparringpartner' om van gedachten te wisselen met de heer Van Nueten gevonden is. De ironie wil dat deze afspraak finaal zelfs niet is kunnen doorgaan door agendaproblemen op het laatste moment ...

Wat betreft de eetdag van voetbalclub SKS en dansclub Unstoppable verwijzen concluanten naar toelichting elders in de nota die luidt als volgt:

"Eetfestiinen SKS en dansclub Unstoppable

Wolfstee is een zeer vaak gebruikte feestlocatie. Wekelijks gaan er meerdere bedrijfsfeesten, verjaardagsfeesten, communiefeesten, eetdagen van allerhande verenigingen, muziekoptredens, ... door. Dat is net één van de kernactiviteiten van Wolfstee.

Wolfstee is verder al vele jaren sponsor van beide sportverenigingen. Dat zij Wolfstee kiezen als locatie voor hun eetdag is bijgevolg volstrekt logisch en uiteraard ook hun eigen autonome beslissing, niet die van verzoekers, noch die van concluanten. Bovendien bestaat deze sponsorrelatie al veel langer dan de start van het politieke engagement van de heer Van Nueten begin 2018.

In die zin is het toch belangrijk de activiteiten van Taverne Wolfstee BVBA, verder Wolfstee, kort te duiden. Wolfstee is een gekend familierestaurant, feest- en eventorganisator in Herentals en omstreken. In die hoedanigheid was en is Wolfstee de voorbije twintig jaar sponsor van tientallen sport-, culturele, socio-economische en artistieke verenigingen in Herentals. Daarnaast is Wolfstee (mede)organisator, partner, sponsor, ... van tal van activiteiten, evenementen, sportmanifestaties, ... in Herentals en de ruime regio. Wolfstee, met zaakvoerder Pascal Van Nueten, is bijgevolg sterk verankerd in Herentals en het Herentalse gemeenschapsleven.

Begin 2018 zette zaakvoerder Pascal Van Nueten de stap naar de politiek. De zakelijke activiteiten van Wolfstee, die sindsdien uiteraard hun normale verdere verloop hebben gekend zoals de voorbije twintig jaar, staan los van het politieke engagement van haar zaakvoerder.

De heer Van Nueten wenst te benadrukken dat hij tijdens de campagne steeds grote terughoudendheid aan de dag heeft trachten te leggen m.b.t. het niet vermengd geraken van beiden en steeds te handelen overeenkomstig de wetgeving inzake verkiezingsuitgaven die hem, en bij uitbreiding de lijst, goed gekend is. Dit was inderdaad niet altijd eenvoudig gezien de sterke verankering van zowel Wolfstee als de heer Van Nueten zelf in het publieke leven in Herentals enerzijds en de betrokkenheid van een zaakvoerder bij zijn onderneming anderzijds. Dit kan hem in zijn hoedanigheid als lokale politicus echter niet verweten worden.

Opnieuw is het concluanten een raadsel op welke wijze de organisatie en al de daarmee verbonden kosten aanzien kunnen worden als zijnde een activiteit van de N-VA of van één van haar kandidaten in zijn hoedanigheid als kandidaat. Het betreft hier louter een zakelijke overeenkomst tussen een onderneming enerzijds en een vereniging anderzijds waar de N-VA op geen enkele wijze betrokken partij is. Wat die overeenkomsten inhouden en hoe deze zich al dan niet bevinden in de context van sponsoring uit hoofde van Wolfstee, kan bezwaarlijk aan concluanten worden tegengeworpen.

Hoe dan ook, een eetfestijn van een van hen is geen verkiezingsmanifestatie."

Wat betreft de heftruck verwijzen belanghebbende partijen 1 t.e.m. 5 naar de jarenlange sponsorrelatie die bestaat tussen de onderneming enerzijds en de betrokken voetbalclub. Niet meer, niet minder. Dat Wolfstee in die context materiaal uitleent, is iets tussen de onderneming enerzijds en de betrokken club anderzijds. De verwijzing naar art. 193, §3 Kiesdecreet is hier op geen enkele wijze relevant. Het feit dat hiervan op neutrale wijze melding wordt gemaakt op de Facebookpagina van één van de kandidaten doet hier geen enkele afbreuk aan.

Wat betreft het 'Sunset Concert' wordt gesteld dat Wolfstee een horecazaak, feest- en eventlocatie is. Het feit dat een horecazaak een muzikant uitnodigt om klanten naar de zaak te lokken, is eigen aan een normale bedrijfsvoering. Wekelijks gaan er in Wolfstee feesten en activiteiten allerhande door. Uit de poging van verzoekers om dit opnieuw te willen duiden als zijnde een activiteit van de N-VA of één van haar kandidaten blijkt opnieuw haar kwade wil. Het feit dat hiervan op neutrale wijze melding wordt gemaakt op de Facebookpagina van één van de kandidaten doet hier geen enkele afbreuk aan. Wat betreft de beschuldiging dat er waardebonnen zijn uitgedeeld in ruil voor het hangen van affiches wordt gesteld dat het lasterlijke beschuldigingen zonder enig bewijs zijn. Het wordt met klem betwist.

Beoordeling door de Raad

Artikel 194, eerste lid, 1° van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 verbiedt de politieke partijen, de lijsten en de kandidaten, alsook derden die propaganda maken voor politieke partijen, lijsten of kandidaten geschenken te geven of gadgets te verkopen of te verspreiden tijdens de sperperiode (1 juli tot de dag van de verkiezingen). Schending van die regel kan in sommige gevallen aanleiding geven tot de vernietiging van de verkiezingen, waarbij dan bepaald moet worden door de Raad vanaf welk punt het proces moet overgedaan worden. De ernst van de schending van deze regel, voor zover aanwezig, moet hiertoe nader onderzocht worden. De schending moet aanleiding kunnen geven tot het verschuiven van een zetel (RvS 20 maart 1995, nr. 52.326).

Verbodsbepalingen / beperkingen moeten steeds restrictief geïnterpreteerd worden.

De minister van Binnenlandse Zaken heeft tijdens de bespreking in de Senaatscommissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden van de wet van 7 juli 1994 met betrekking tot de verkiezingsuitgaven voor de lokale verkiezingen de volgende omschrijving gegeven van het begrip "gadget":

"De minister is van oordeel dat er sprake is van een gadget als men te maken heeft met een voorwerp waarvan degene die het uitdeelt, hoopt dat degene die het ontvangt het later zal aanwenden voor het normale gebruik waarvoor het is bestemd en bij die gelegenheid telkens opnieuw de boodschap zal zien die op het voorwerp is aangebracht.

Als een kandidaat daarentegen een kaartje verspreidt van hetzelfde formaat als een kalendertje, maar met zijn foto en de dagen en uren van zijn spreekuren, dan gaat het duidelijk om een politieke boodschap" (*Gedr.St. Senaat, 1993-1994, nr. 1092/2, 12*).

Een waardebon is een bon, meestal in de vorm van een stuk bedrukt papier (kan ook elektronisch), dat een bepaalde waarde vertegenwoordigt. Op bepaalde plekken kan de bon ingeleverd worden tegen bepaalde goederen, werken of prestaties. Het geven van een waardebon moet derhalve als een geschenk aangezien worden. De Raad volgt het standpunt van de verzoekende partijen dat een waardebon een geschenk is. De Raad treedt echter het standpunt van de betrokken partijen bij dat het ogenblik waarop de waardebon overhandigd wordt belangrijk is, en niet het moment van de inwisseling van de bon. De Raad kan het standpunt van de verzoekers niet bijtreden dat als een waardebon wordt ingewisseld tijdens de sperperiode hieruit moet geconcludeerd worden dat artikel 194, eerste lid, 1° Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 is geschonden. Die bepaling heeft het over het verbod te "verspreiden" tijdens de sperperiode. Verspreiden en inwisselen / verzilveren zijn geen synoniem. Het verspreiden gebeurt bij de overhandiging van de waardebon.

Deze verbodsbepaling in voornoemd artikel 194 heeft geen werking in de periode vóór 1 juli 2018. Dat wordt ook niet ontkend door de verzoekers.

Het verspreiden van geschenken en gadgets is dus verboden tijdens de sperperiode. Maar een verkiezing kan op grond van onregelmatigheden die een overtreding van voornoemd artikel uitmaken, enkel ongeldig verklaard worden wanneer die onregelmatigheden de zetelverdeling tussen de lijsten kunnen beïnvloeden (RvS 24 april 2001, nr. 94.880).

Voorvoemde bepaling verbiedt niet dat tijdens de sperperiode propaganda wordt gevoerd als die geen electoraal karakter heeft. Propaganda die er niet op gericht is het resultaat van een politieke partij, een lijst of een kandidaat bij de op handen zijnde verkiezingen te beïnvloeden, is aldus niet verboden (RvS 5 april 2001, nr. 94.542).

Als een feest georganiseerd wordt door een dansclub of een voetbalclub en niet door een politieke partij of een kandidaat van een politieke partij valt het niet onder de verbodsbepaling van artikel 194 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 (RvS 20 januari 1995, nr. 51.267).

Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 7 juli 1994 blijkt dat de wetgever (waar het huidig artikel op gebaseerd is), door bepaalde propagandatechnieken te verbieden, in het algemeen een debat ten gronde en de informatie van de bevolking mogelijk wilde maken en dat hij opnieuw buurtpropaganda en een ideeënde-batten op gang wilde brengen (RvS 9 maart 1995, nr. 52.154).

Het aanwenden van originele technieken bij het voeren van kiespropaganda om meer op te vallen, is niet per definitie verboden kiespropaganda (RvS 24 april 2001, nr. 94.880).

De Raad stelt vast dat wat de broodzakken betreft, de feiten zich ergens moeten voorgedaan hebben in april 2018. Op site <https://nnieuws.be/artikel/hommeles-herentals-n-va-geeft-bakkers-eu400-voor-reclame-op-broodzak>, in een artikel van 28 juni 2018, is immers een document te vinden waarin een bakker zich beklagt in een document gedateerd op 11 juni 2018, dat ze anderhalve maand voordien ervoor benaderd werden door Pascal Van Nueten. Eenzelfde conclusie moet gemaakt worden op grond van stuk 3 van verzoeker. Dit is dus ruimschoots voor de sperperiode. Dat dit aanleiding gaf tot spanningen binnen de N-VA Herentals doet niet ter zake. Bovendien kan dit niet als een gadget of een geschenk gezien worden. Het is een vorm van reclame die, als aan bepaalde voorwaarden is voldaan, moet aangegeven worden als verkiezingsuitgave.

Wat betreft het etentje aangeboden door lijstduwer Pascal Van Nueten (stuk 5 van verzoekers), stelt de Raad vast dat de post geplaatst is op 1 augustus 2018, dus tijdens de sperperiode. Een aankondiging van een etentje is onvoldoende om tot een schending van voornoemd artikel 194, eerste lid te besluiten. Door betrokken partijen wordt aangegeven dat het etentje uiteindelijk niet heeft plaatsgevonden. Verzoekers leveren hiervan niet het tegenbewijs. Los van de beoordeling of dit middel als verboden propaganda te beschouwen is, blijkt uit de feiten dat één stem onvoldoende is om tot een zetelverschuiving te besluiten in het voordeel van verzoekers. De vraag is of het aangekondigde enige beïnvloeding van het stemgedrag zou veroorzaken.

Het is niet omdat Pascal Van Nueten zaakvoerder is van Wolfstee (wat verzoekers aantonen door middel van hen stuk 28), dat je elke gift of enige activiteit van die firma tijdens de sperperiode in verband kan brengen met de verkiezingen. Dat is een feitenkwestie waarbij een aantal uitgangspunten moeten gehanteerd worden.

Kosten betreffende een publieke activiteit of die nu periodiek gehouden wordt of niet kunnen slechts gerelateerd worden met de verkiezingen als zij erop gericht zijn het resultaat van een partij, een lijst en haar kandidaten gunstig te beïnvloeden (RvS 5 juli 2007, nr. 173.261).

Het bericht dat je kans maakt op een waardebon van Wolfstee (stuk 6 van verzoekers) als je inschrijft voor de Neteland Natuurloop is niet gerelateerd met verkiezingen. Het gaat hier over de 4de natuurloop en Wolfstee is een van de hoofdsponsors. Het is niet ongebruikelijk dat een bedrijf een dergelijke activiteit sponsort van uit bedrijfsmatig oogpunt. De Raad ziet bovendien ook niet in dat deze bon van een dermate invloed zou kunnen zijn dat de persoon die de bon toegekend krijgt zich zedelijk verplicht zou voelen om zijn stemgedrag aan te passen.

Neteland Natuurloop is een activiteit georganiseerd door Kenneth Deckers en William Dias Morais volgens een bericht (19.06.2018) Nnieuws.be. Hiermee wordt hetgeen door de betrokken partijen 1 t.e.m. 5 wordt aangehaald, bevestigd door een neutrale verslaggeving. Het is niet omdat er een loopafstand bijgekomen is dat de activiteit niet kan gekwalificeerd worden als een periodieke manifestatie. Op volgende link zijn de partners van Neteland Natuurloop zichtbaar:

<https://www.netelandnatuurloop.be/partners/>. Wolfstee is er een van 4 hoofdspons. IJsboeke is een van de lovepartners. Het is dan ook niet verwonderlijk dat er ijsjes te verkrijgen waren.

Er kan bezwaarlijk worden aangenomen dat het gratis aanbieden van koffie, drank en koffiekoeken aan de deelnemers ervan in Herentals ter gelegenheid van een sinds jaren georganiseerde mondiale activiteit als World Cleanup day van dien aard is dat het een schending inhoudt van artikel 174. Betrokken partijen 1 t.e.m. 5 geven bovendien aan dat een ploeg van N-VA-kandidaten, bestuursleden, -leden en vrijwilligers gedurende enkele uren zwerfvuil inzamelden. Het betreft hier echter een interne partijaangelegenheid die niet openstond voor 'gewone' burgers en kiezers. Dit als een schenking beschouwen zou betekenen dat ook een drankje op een partijvergadering als een geschenk zou moeten worden aangezien, wat geenszins de bedoeling van de decreetgever is geweest. De stukken en argumenten van de verzoekende partijen kunnen de Raad niet van het tegendeel overtuigen. De drank en koeken ziet de Raad als een uiting van vriendschap ten overstaan van de personen die deelnamen aan de inzameling van zwerfvuil (cf. RvS 22 februari 1995, nr. 51.727).

In stuk 8 dat verzoekers aanbrengen is duidelijk vermeld dat het "Sunset Concert" gelinkt is met de taverne Wolfstee bvba, KBO-nr 0477.314.927, hier Wolfstee te noemen. Een bedrijf moet zijn normale activiteit verder kunnen uitoefenen tijdens de sperperiode. Het is niet omdat de inkom gratis is dat dat een schending van voornoemd artikel 194 inhoudt. Vaak worden in bedrijfsmilieus de kosten gecrepeerd door hetgeen betaald wordt voor de drank.

Het stuk 8 dat verzoekers aanbrengen toont aan dat Pascal Van Nueten en zijn team van Wolfstee een aantal mooie cadeaus heeft ontvangen van 'Tasse Tout'; Vooreerst stelt de Raad vast dat het een activiteit van Wolfstee betreft en vervolgens dat het een attentie van 'Tasse Tout' voor het geleverde werk betreft. De Raad wil de vigerende rechtspraak in herinnering brengen dat je van een ondernemer niet kan verwachten dat hij zijn normale activiteit stopzet.

De Raad stelt vast dat het bericht op facebook waarmee de waardebon voor een schoonheidsbehandeling aangekondigd werd, geplaatst werd op 27 mei (stuk 7 van verzoekers). Enige controle van de facebookpagina van Team N-VA Morkhoven leert bovendien dat de bon al moet uitgereikt zijn uiterlijk op 31 mei 2018. Dat is ruimschoots voor de sperperiode. Er wordt bovendien niet aangetoond dat de bon verzilverd is in de sperperiode, dit los van de beoordeling of dat verboden is.

Wat betreft de 3 etentjes die verloot werden door team N-VA Morkhoven (stuk 4 van verzoeker) stelt de Raad vast dat het facebookbericht gepost werd op 22 juni en dat het bericht melding maakt dat ze de volgende woensdag toegekend zouden worden. Dat is op 27 juni 2018. Die datum valt voor de sperperiode. Bij controle van de facebook blijken de winnaars reeds op 28 juni 2018 positief gereageerd te hebben op de hen toegekende etentjes, waardoor de aanvaarding ervan voor 1 juli 2018 valt.

Dat Wolfstee de locatie is waar SKS Herentals zijn eetdag organiseerde is niet ongewoon. Wolfstee is immers een feestlocatie waar dergelijk activiteiten plaatsvinden. Een controle van de website van de voetbalclub leert de Wolfstee sponsor van de club is wat overeenstemt met de beweringen van de belanghebbende partijen 1 t.e.m. 5. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de heftruck van Wolfstee gratis mocht gebruikt worden door de voetbalclub, temeer daar de voorzitter een neef was van de zaakvoerder. Dat Pascal Van Nueten dat als commerciant op zijn facebookpagina even in de verf stelde is niet ongebruikelijk. De Raad ziet niet het direct verband met de verkiezingen. De stukken en argumenten van de verzoekers overtuigen niet.

Dat Wolfstee de locatie is waar Unstoppable zijn eetdag organiseerde is niet ongewoon. Dat is immers de core business van het bedrijf zoals betrokken partijen 1 t.e.m. 5 aangeven in hun repliek. Een bezoek aan de facebook pagina van de dansgroep leert dat de inschrijvingen via de dansgroep liepen. Dat de bedrijfsleider van Wolfstee in ruil nieuwe danskostuums (geheel of gedeeltelijk) financierde is van uit bedrijfsmatig oogpunt niet onlogisch. Dit zomaar koppelen aan de verkiezingen is niet evident. De Raad ziet niet in hoe de zaakvoerder een actie kan ondernomen hebben nu het eefestijn uitgaat van de

dansvereniging. Minstens ontbreekt het verzoekers aan voldoende bewijzen. De stukken en argumenten van de verzoekers overtuigen niet.

Het is niet omdat Pascal Van Nueten bij die eeddagen van de gelegenheid gebruik maakte om over de politiek te praten dat hetgeen tijdens die feestjes van Unstoppable en SKS Herentals geserveerd werd als geschenk in het kader van de verkiezingen moeten worden aangezien.

Het signaleren van meldingen van talloze mensen betrekking tot het uitdelen van waardebonnen in ruil voor het plaatsen van verkiezingsborden, het hangen van affiches en het aanbrengen van bestickering op wagens kan niet aanvaard worden als een bewijs dat voornoemd artikel wordt geschonden. Het adagium actori incumbit probatio geldt evenzeer hier. Verzoeker voldoet hieraan niet.

Dit middel moet verder beoordeeld worden samen met de andere middelen die aangehouden worden, nu het samen met die overige middelen ingezet wordt als argument voor een mogelijke beïnvloeding van de zetelverdeling tussen de verschillende lijsten.

C. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1. In dit middel roepen de verzoekende partijen inbreuken in op art 195 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

Verzoekers citeren het artikel behoudens de laatste zin ervan.

De inbreuk op dit artikel is volgens verzoekers gebeurd door:

- het onder de marktprijs aankopen van metalen frames en spandoeken voor verkiezingspropaganda bij een rechtspersoon;
- het organiseren van een niet- periodiek gratis optreden door een bevriende muzikant tijdens de sperperiode waarbij de marktprijs de toegelaten sponsoring overschrijdt.

De motieven die hiervoor aangebracht werden zijn de volgende:

a. Wij ontvingen melding van het volgende:

N-VA Herentals (lijst 2) heeft mogelijk niet - toegelaten giften ontvangen door de manier waarop zij zijn overgegaan tot het plaatsen van borden langs de wegen: dit betreft buizenframes in aluminium + de productie van spandoeken (van 15.09.2018 tot 12.10.2018 gebeurde er 12 keer verandering van teksten met nieuwe spandoeken).

De leverancier van deze goederen, Opticom International NV, Industrielaan 3B, 2250 Olen, met als zaakvoerder Bart Swyzen (kandidaat nummer 13 op de NV-A lijst) zou hiertoe een 'speciale prijs onder de marktprijs' hebben aangerekend.

Indien deze melding klopt, hetgeen voor verzoekers onmogelijk is zelfstandig te verifiëren, betreft het een door art. 195, §3 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet verboden gift:

§3. Alleen natuurlijke personen mogen giften doen. Giften van rechtspersonen of feitelijke verenigingen evenals giften van natuurlijke personen die feitelijk optreden als tussenpersonen van rechtspersonen of feitelijke verenigingen zijn verboden.

Het komt dan ook gepast voor de facturatie van deze borden te laten voorbrengen, zodat deze getoetst kan worden aan de marktprijzen en te beoordelen of hier sprake is van niet toegelaten giften.

Hierdoor werd bovendien - indien de gift toelaatbaar zou zijn - vermoedelijk het toegelaten bedrag per donor van € 500,00 overschreden:

§ 4 De partijen, de lijsten en de kandidaten mogen hun verkiezingspropaganda financieren met giften die per schenker maximum 500 euro of de tegenwaarde ervan bedragen.

b. Tijdens de sperperiode op 04.07.2018 organiseerde lijstduwer Pascal Van Nueten in zijn zaak, taverne Wolfstee, een optreden van Bart Buls, een bekend musicus en een persoonlijke vriend van Pascal Van Nueten (zie stuk 29).

Dit optreden was niet - periodiek en werd niet aangegeven in de verkiezingsuitgaven, noch van de lijst, noch van de kandidaat. Bovendien werd het gratis aangeboden aan de kiezers en bekendgemaakt via de persoonlijke, politieke facebookpagina van Pascal Van Nueten (zie stuk 12).

Het komt dan ook gepast voor de facturatie te laten voortbrengen zodat deze getoetst kan worden aan de marktprijzen, ten einde na te gaan of de grens van toegelaten giften werd overschreden.

2. De betrokken partijen 1 t.e.m. 5 antwoorden hierop dat van een verboden gift geen sprake kan zijn wat betreft de frames en de spandoeken.

Bij het onderdeel onvolledige aangifte van de verkiezingsuitgaven was hierover het volgende opgenomen:

“Verzoekers beweren dat metalen frames en spandoeken aangekocht zijn onder de marktprijs. De leverancier van deze goederen zou Opticom International NV zijn.

Opnieuw dient benadrukt dat het ongehoord is dat de reputatie van N-VA Herentals en haar kandidaten, evenals de reputatie van betrokken bedrijven door het slijk worden gehaald met lasterlijke beschuldigingen waarvoor geen enkel bewijs wordt aangedragen. Deze loze beschuldigingen hebben opnieuw slechts één doel: beschadigen.

Het klopt dat Opticom International NV leverancier is van een aantal spandoeken evenals van een deel van de elastiekringen die gebruikt zijn tijdens de campagne. Al deze kosten zijn ook aangegeven in de daarvoor voorziene rubrieken, namelijk '4a' en '4b' van de lijstaangifte. Concluanten verwijzen in die zin naar **STUK 6** met daarin het overzicht van alle zevenentwintig (27!) facturen van Opticom International NV met de marktconforme aanrekening van deze spandoeken en elastiekringen.

Opticom International NV was in tegenstelling tot wat verzoekers beweren naar aanleiding van de campagne echter geen leverancier van de zogenaamde buizenframes.

Deze werden door N-VA Herentals deels aangekocht, deels gehuurd bij Wolfstee dat als eventorganisator beschikt over frames voor diverse promotiedoeleinden. Concluanten verwijzen naar **STUK 3** met daarin de marktconforme aanrekening van deze frames. Dit bedrag werd integraal opgenomen in de daarvoor voorziene rubriek '4a' van de lijstaangifte. Aangezien er toch voldoende budgetruimte voorhanden was, opteerde de lijst om de aangekochte frames in één keer af te schrijven en dus geen gebruik te maken van de voorziene mogelijkheid om de uitgaven voor duurzame goederen gespreid over drie verkiezingen aan te geven.”

Ook wat betreft het ‘Sunset Concert’ betwisten de belanghebbende partijen 1 t.e.m. 5 dat er sprake kan zijn van een verboden gift. Er wordt verwezen naar wat opgenomen was in de nota m.b.t. de schending van artikel 194, 1° Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

Beoordeling door de Raad

1. Artikel 195 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 bepaalt de grenzen van de giften aan politieke partijen, lijsten en de kandidaten die deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen die verband houden met de financiering van verkiezingspropaganda.

Op zich ziet de Raad in een enge lectuur van het artikel niet in op welke manier een gift op zich de verkiezingsuitslag kan beïnvloeden. In de mate dat hierdoor (meer) propaganda kan worden gevoerd kan dit wel invloed hebben op de verkiezingsuitslag, inzonderheid op de zetelverdeling. Hierbij mag de relatie met de toegelaten verkiezingsuitgaven niet uit het oog verloren worden. In dit onderdeel wordt dan alleen gefocust op de gratis of onder de kostprijs ter beschikking gestelde prestaties.

2. De bewering van verzoekende partijen dat Opticom International NV, voornoemd, met als zaakvoerder Bart Swyzen, buizen frames gratis ter beschikking zou hebben gesteld, wordt door deze laatste tegengesproken. Bij zijn verklaring onder ede stelde hij immers dat hij geen frames geleverd had aan N-VA Herentals of aan een van haar leden met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen van 14 oktober 2018. Hij verklaarde daarnaast dat de spandoeken met 27 facturen werden gefactureerd aan de N-VA Herentals en aan de leden die op de lijst figureerden. Een kopie van de facturen werd door de

belanghebbende partijen 1 t.e.m. 5 aan de Raad bezorgd als bijlage 6 bij hun nota. Uit bijlage 3 van de nota van betrokken partijen 1 t.e.m. 5 blijken de frames aangekocht en gehuurd te zijn bij Wolfstee.

De Raad stelt vast dat de verzoekende partij niet verder komt dan het aanhalen van meldingen en op geen enkele moment het tegendeel van wat hierboven opgenomen is, bewijst. Het argument van de verzoekende partij kan derhalve niet overtuigen.

3. Wat de aanklacht betreft over het niet-periodiek organiseren van optredens stelt de Raad vast dat dit georganiseerd werd door Wolfstee, waar Pascal Van Nueten evenwel de zaakvoerder is. Het is niet omdat een artiest voor de eerste maal optreedt in Wolfstee dat het optreden als niet-periodiek kan worden gekwalificeerd. De beoordeling moet gaan over de vraag of er periodiek optredens of evenementen worden georganiseerd. Een beperkte zoektocht van de Raad op internet bracht al aan het licht dat er minstens al in april 2017 een optreden van Bart Buls en Roland Van Campenhout gratis gebeurde. Dat haalde de pers i.v.m. een SABAM-affaire. Een gebeuren in een bedrijf van een kandidaat dat zich al meermaals voorgedaan heeft kan bezwaarlijk als een verboden gift in de zin artikel 195 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 worden gekwalificeerd. De motieven van de Raad omtrent het 'Sunset Concert' zijn uitgebreid terug te vinden onder de beoordeling van het eerste middel, waarnaar korthedshalve verwezen wordt.

Het is niet omdat een kandidaat op zijn facebookpagina melding maakt van een gebeuren dat het kan gelieerd worden aan de verkiezingen.

Een loutere bewering van verzoekende partij dat iets niet-periodiek is, is onvoldoende om het bovenstaande tegen te spreken.

Ook dit argument van verzoekers kan de Raad niet overtuigen.

Dit middel is ongegrond.

D. Derde middel

Standpunt van de partijen

1. In dit middel roepen de verzoekende partijen inbreuken in op artikel 195/1 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011.

Het artikel werd in het verzoekschrift geciteerd.

De inbreuk op dat artikel zou gepleegd zijn door het organiseren van een niet-periodiek evenement in het kader van de Herentals Natuurloop, waarbij de deelnemers via sponsors getrakteerd werden op sportdrink, water en bier en waarbij de kinderen getrakteerd werden op ijsjes, gratis springkastelen en kindergrime waarbij de marktprijs van de door sponsors gegeven producten de wettelijke grens van de toegelaten sponsoring overschrijdt

De grieven werden als volgt toegelicht:

Lijstduwer Pascal Van Nueten organiseerde tijdens de sperperiode de 'Neteland Natuurloop Halve Marathon powered by Wolfstee' - een niet - periodiek evenement waarvoor hij op zijn politieke facebookpagina ruime publiciteit maakte, en waar hij tevens uitdrukkelijk de link legde met de verkiezingscampagne (zie stukken 14 en 15).

De deelnemers aan deze halve marathon kregen 3 bevoorradingen met sportdrink, 1 bevoorrading met water en een glas bier 'La Chouffe' aangeboden. De kinderen van de deelnemers kregen een gratis ijsje van 'Ijsboerke' aangeboden in een 'Kids Village', waar tevens twee springkastelen en 'huisgrimagiste' voorzien waren.

Hierdoor werd echter vermoedelijk het toegelaten bedrag per sponsor van € 500,00 overschreden.

Het komt dan ook gepast voor de facturatie of stukken met betrekking tot de sponsoring te laten voorbrengen zodat deze getoetst kunnen worden.

Dat deze niet - periodieke verkiezingsmanifestatie werd gehouden in het kader van een bestaand evenement, kan hierbij geen argument zijn om de toegekende sponsoring niet in rekening te brengen.

2. Belanghebbende partijen 1 t.e.m. 5 reageren hierop dat elders in hun nota uitgebreid werd toegelicht dat wat betreft Neteland Natuurloop de N-VA, noch één van haar kandidaten in zijn hoedanigheid als kandidaat, op enige wijze uitstaan heeft met deze Natuurloop. Zakelijke activiteiten van Wolfstee worden volstrekt onterecht en ter kwader trouw geduid als zijnde activiteiten van de N-VA of één van haar kandidaten.

Over Neteland Natuurloop was het volgende opgenomen in de nota:

“De Neteland Natuurloop is een loopwedstrijd voor het goede doel die in 2018 toe was aan zijn 4de editie en niet zoals onterecht in het verzoekschrift werd opgenomen aan zijn 1e editie. BVBA Wolfstee (waarvan de heer Van Nueten zaakvoerder is, cfr. *infra*) is één van de sponsors van dit evenement. Niet meer, niet minder. Op welke wijze de organisatie en al de daarmee verbonden kosten aanzien kunnen worden als zijnde een activiteit van de N-VA of van één van haar kandidaten in zijn hoedanigheid als kandidaat is concluderen een raadsel. Het feit dat de heer Van Nueten hierover op neutrale wijze met feitelijke informatie bericht op zijn facebookpagina, doet hier op geen enkele wijze afbreuk aan.

Verzoekers stellen dat de heer Van Nueten dit evenement organiseerde. Niets is minder waar. Dit evenement werd georganiseerd door twee sportieve jongemannen die niets met de politiek te maken hebben. De opbrengst ging trouwens integraal naar een goed doel: OLIVIA FUND.

BVBA Wolfstee was simpelweg één van de sponsors.

Het ijsje (IJsboerke) en het biertje (La Chouffe) waar in het verzoekschrift zo ootmoedig wordt naar verwezen als zijnde een ongeoorloofde gift, waren trouwens ook sponsor van de Natuurloop ...

Een eenvoudige muisklik naar de website van de natuurloop maakt dit duidelijk <https://www.netelandnatuurloop.be/partners.>”

Beoordeling door de Raad

Artikel 195/1 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 geeft de grenzen aan van wat gesponsord mag worden aan partijen, lijsten en kandidaten die deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezingen. De Raad ziet niet in dat een sponsering an sich aanleiding kan geven tot een zetelverschuiving.

Neteland Natuurloop (in 2018 was dit al de vierde editie) is een activiteit georganiseerd door Kenneth Deckers en William Dias Morais volgens een bericht (19.06.2018) Nnieuws.be. Hiermee wordt hetgeen door de betrokken partijen 1 t.e.m. 5 wordt aangehaald, bevestigd door een neutrale verslaggeving. Het is niet omdat er een loopafstand bijgekomen is dat de activiteit niet kan gekwalificeerd worden als een periodieke manifestaties. Het is niet omdat Wolfstee, waarvan de heer Van Nueten zaakvoerder is, er een activiteit van sponsort (en hiervoor eventueel zelf gelden opgehaald heeft bij leveranciers, wat door verzoekers niet aangetoond wordt), dat dit fout is.

Het is niet verboden dat de heer Nueten op zijn eigen facebookpagina verslag uitbrengt van de Natuurloop.

Artikel 195/1 heeft het niet over sponsering van activiteiten van een activiteit als Neteland Natuurloop, noch over een sponsering aan een bedrijf. Terecht stellen de betrokken partijen 1 t.e.m. 5 dat deze zakelijke activiteiten van Wolfstee geen uitstaan hebben met N-VA Herentals of één van zijn kandidaten.

De argumenten van de verzoekende partijen kunnen niet overtuigen.

Dit middel is ongegrond.

E. Vierde middel

Standpunt van de partijen

1. In dit middel roepen de verzoekende partijen een onvolledige aangifte van verkiezingsuitgaven in. Dit gebeurt op eigen vaststellingen en op basis van meldingen.

Verzoekers 1 t.e.m. 5 stellen vast dat deze meldingen betrekking hebben op zaken waarvan het uit hun aard (aandacht voor meerdere of alle kandidaten of voor campagnethema's, in plaats van uitsluitend van de door de partij aangewezen boegbeelden) niet mag dat deze aan de partij aangerekend worden in het kader van de 'boegbeeldcampagne'.

Opgemerkt wordt dat de Raad zal vaststellen dat het voor verzoekers onmogelijk is om de gegrondheid van deze meldingen zelfstandig te verifiëren, zodat ze de Raad verzoeken om een voorlegging van de stukken te willen bevelen, en een onderzoek ter zake te willen bevelen door het oproepen van getuigen.

Hierbij wordt o.a. teruggekomen op aspecten die al aangehaald werden in de eerdere middelen van verzoekers.

Onder andere werd verwezen naar 'Neteland Natuurloop halve Marathon powerd bij Wolfstee', het 'Sunset concert' in zaak Wolfstee (zaakvoerder Pascal Van Nueten), twee eeffestijnen georganiseerd door Pascal Van Nueten (link met persoonlijke facebookpagina van Pascal Van Nueten), een betaalde e-banner in GVA digitaal, opnames en montages video's door Full Vision Studio (40 video's), 'World Cleanup day'.

De periodiciteit van de evenementen wordt o.a. betwist.

Er werd melding gemaakt van 15 betaalde advertenties in het weekblad 'De Postiljon', één of meerdere gehuurde aanhangwagens met verkiezingsborden en campagnebusje, overmatige aankoop van postzegels tijdens de sperperiode

2. De belanghebbende partijen 1 t.e.m. 5 geven een repliek m.b.t:

- Neteland Natuurloop
- eeffestijnen SKS en dansclub Unstoppable
- advertenties in De Postiljon en e-banner GVA digitaal
- opname en montage video
- gebruik van aanhangwagens en busje
- aankoop van zegels
- aankoop van frames en spandoeken onder de marktprijs
- World Cleanup Day

Er wordt besloten met op te merken dat op dat zowel de lijst als voornamelijk de kandidaten nog over veel vrije budgetruimte beschikten, gesteld dat er nog bijkomende uitgaven aan te geven zouden zijn. De lijst en alle kandidaten mochten gezamenlijk in totaal meer dan 75.000 euro spenderen. Alles samen spendeerden ze iets meer dan 30.000 euro. Dit laat een vrije budgetruimte van ruw gerekend 45.000 euro. Uiteraard is dit een theoretisch bedrag. Maar het toont wel aan dat de lijst en haar kandidaten geen enkele reden hadden om niet volledig te zijn in de uitgaven die ze hebben aangegeven.

Beoordeling door de Raad

Artikel 193 van het lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 bepaalt:

“§ 1. Uitgaven voor verkiezingspropaganda zijn alle uitgaven en financiële verbintenissen voor mondelinge, schriftelijke, auditieve en visuele boodschappen die verricht worden tijdens de sperperiode en erop gericht zijn het resultaat van een politieke partij, een lijst en de kandidaten ervan gunstig te beïnvloeden.

§ 2. Als uitgaven voor de verkiezingspropaganda, vermeld in paragraaf 1, worden ook de uitgaven beschouwd die gedaan worden door derden voor politieke partijen, lijsten of kandidaten, tenzij die politieke partijen, lijsten of kandidaten de derden onmiddellijk na de kennismaking van de door hen gevoerde campagne, per aangetekende brief ertoe aanmanen de campagne te staken en een afschrift bezorgen van die aangetekende brief, al dan niet

vergezeld van het akkoord van de derden tot staking, aan de voorzitter van het verkiezingshoofdbureau. Het afschrift wordt gevoegd bij de door de betrokken partijen, lijsten of kandidaten ingediende aangiften van hun verkiezingsuitgaven en van de herkomst van de geldmiddelen.

§ 3. Als uitgaven voor verkiezingspropaganda worden niet beschouwd :

1° het verlenen van persoonlijke, niet-bezoldigde diensten, alsook het gebruik van een persoonlijk voertuig;

2° de publicatie in een dagblad of tijdschrift van redactionele artikelen, op voorwaarde dat die publicatie op dezelfde wijze en volgens dezelfde regels geschiedt als buiten de sperperiode, zonder betaling, vergoeding of belofte van betaling of vergoeding. Bovendien mag het niet gaan om een dagblad of tijdschrift dat speciaal wordt uitgegeven ten behoeve van of met het oog op de verkiezingen en moet de verspreiding en de frequentie van de publicatie dezelfde zijn als buiten de sperperiode;

3° de uitzending op radio of televisie van programma's met berichten of commentaren, op voorwaarde dat die uitzendingen op dezelfde wijze en volgens dezelfde regels geschieden als buiten de sperperiode, zonder betaling, vergoeding of belofte van betaling of vergoeding;

4° de uitzending of een reeks van uitzendingen op radio of televisie van verkiezingsprogramma's, op voorwaarde dat vertegenwoordigers van de politieke partijen aan die uitzendingen kunnen deelnemen;

5° de kostprijs van periodieke manifestaties, op voorwaarde dat :

a) ze niet uitsluitend voor verkiezingsdoeleinden worden georganiseerd;

b) het om geregelde en telkens terugkerende manifestaties gaat die altijd op dezelfde wijze worden georganiseerd. De periodiciteit ervan wordt beoordeeld hetzij aan de hand van een referentieperiode van twee jaar voor de periode, vermeld in paragraaf 1, waarin de manifestatie in kwestie jaarlijks eenmaal moet hebben plaatsgevonden, hetzij aan de hand van een referentieperiode van vier jaar voor de periode, vermeld in paragraaf 1, waarin de manifestatie in kwestie tweejaarlijks ten minste eenmaal moet hebben plaatsgevonden. Als de uitgaven voor reclame en uitnodigingen in vergelijking met het gewone verloop van een dergelijke manifestatie evenwel uitzonderlijk blijken te zijn, moeten ze bij wijze van uitzondering wel als verkiezingsuitgave aangerekend worden;

6° de kostprijs van niet-periodieke manifestaties die voor verkiezingsdoeleinden worden georganiseerd en waarvoor een deelnameprijs wordt aangerekend, als de uitgaven worden gedekt door de inkomsten, met uitzondering van de inkomsten uit sponsoring, en als het niet om uitgaven voor reclame en uitnodigingen gaat. Als de inkomsten de uitgaven niet dekken, moet het verschil als een verkiezingsuitgave worden aangerekend;

7° de uitgaven die tijdens de sperperiode worden verricht in het kader van een normale partijwerking op nationaal of lokaal niveau, meer bepaald voor de organisatie van congressen en partijbijeenkomsten. Als de uitgaven voor reclame en uitnodigingen in vergelijking met het gewone verloop van een dergelijke manifestatie evenwel uitzonderlijk blijken te zijn, moeten ze bij wijze van uitzondering wel als verkiezingsuitgave worden aangerekend;

8° de uitgaven voor de aanmaak van internettoepassingen, op voorwaarde dat die aanmaak op dezelfde wijze en volgens dezelfde regels geschiedt als buiten de sperperiode.”

De Raad mag het voorwerp van de vordering (hetgeen gevraagd is) niet wijzigen. Eerder werd al aangegeven dat de Raad niet ultra petita kan optreden m.b.t. de sancties opgelegd door artikel 199, §7 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011. Hij kan ook niet extra petita optreden.

De Raad ziet niet een welk effect een onvolledige aangifte van de verkiezingsuitgaven kan hebben op de verkiezingsuitslag. Als het middel eng wordt gelezen is het alleszins ongegrond wat betreft de gehele of gedeeltelijk vernietiging van de verkiezingsuitslag.

Voor zover het middel moet begrepen worden dat er meer uitgegeven is voor campagne dan toegelaten moeten het samen met andere middelen van verzoeker beoordeeld worden aangezien het samen met die overige middelen ingezet wordt als argument voor een mogelijke beïnvloeding van de zetelverdeling tussen de verschillende lijsten. Er is vooral een relatie met het eerste middel.

Omdat dit middel verder doorgaat op argumenten van verzoekers die al aan bod kwamen bij de eerste 3 middelen, wordt dit middel verder behandeld bij de algemene beoordeling van de middelen.

F. Algemene behandeling van de middelen en laatste opmerkingen van de partijen

Standpunt van de partijen

1. Alle middelen in het verzoekschrift van de verzoekende partijen worden in verband met de uitgebrachte stemmen en uiteindelijk de mogelijke beïnvloeding van de zetelverdeling tussen de verschillende lijsten gebracht. Er wordt verwezen naar het arrest van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen van 13 november 2018, nr. RVERKB/1819/0002.

Verzoekers verwijzen terzake naar volgens hen volgende concrete en precieze argumenten en verificerbare gegevens die aantonen dat het stemmenverlies voldoende groot is dat het de zetelverdeling kan beïnvloed hebben. Zij geven het volgende aan:

N-VA haalde de 29e en laatste zetel binnen als hun 9e zetel (met hun kiesdeler 10 - 492 stemmen).

De lijst Open VLD HNM zou 25 stemmen meer hebben moeten behalen om hun eerste zetel te behalen (met hun kiesdeler 2 - 480 stemmen).

De lijst CD&V zou 40 stemmen meer hebben moeten behalen om hun 7e zetel te behalen (kiesdeler 8 - 487 stemmen).

De lijst SP.a zou 135 stemmen meer hebben moeten behalen om hun 8e zetel te behalen (kiesdeler 9-477 stemmen).

De lijst Groen zou 405 stemmen meer hebben moeten behalen om hun 4e zetel te behalen (kiesdeler 5 - 493 stemmen).

De lijst Herentals Anders zou 446 stemmen meer hebben moeten behalen om hun eerste zetel te behalen (met hun kiesdeler 2-492 stemmen).

Verzoekers verwijzen ook naar de uitslag van de provincieraadsverkiezingen om aan te tonen dat de zetelverdeling m.b.t. de gemeenteraadsverkiezingen kan beïnvloed zijn.

Er wordt gewezen op de minimale verschuiving in stemmen die maar nodig is om tot een andere zetelverdeling te komen.

Gelet op het voorgaande wordt besloten dat de verzoekers belang hadden bij het indienen van het verzoekschrift.

2. Belanghebbende partijen 1 t.e.m. 5 zijn van mening dat zij uitvoerig aantoonen dat alle door verzoekers aangebrachte middelen over de hele lijn ongegrond zijn. Van enige beïnvloeding op de zetelverdeling is volgens hen geen sprake.

Verzoekers brengen volgens hen verder geen enkel element aan waarom één van de partijen meer stemmen zou behaald hebben indien dit wel het geval zou zijn. Hun verwijzing naar de uitslag voor de provincieraadsverkiezingen is minstens interessant te noemen... Uit die uitslag zou immers moeten blijken dat sommige verzoekers voor de gemeenteraadsverkiezingen een betere uitslag zouden moeten hebben behaald, had N-VA Herentals geen gebruik gemaakt van zogenaamde oneigenlijke campagnetechnieken. Men gaat daarbij echter voorbij aan het feit dat de N-VA in Herentals zowaar zelf een minder goede uitslag heeft behaald voor de gemeenteraadsverkiezingen (24,8%) dan voor de provincieraadsverkiezingen (26,8%), dit zelfs ongeacht het feit dat er geen enkele Herentalse kandidaat aanwezig was op de provincieraadslijst van de N-VA. De parallel die verzoekers trachten te trekken met de uitslag van de provincieraadsverkiezingen raakt bijgevolg kant noch wal.

Beoordeling door de Raad

1. Er werd al geoordeeld dat het tweede en het derde middel ongegrond is. Zaak is tot een globale beoordeling van de overige middelen te komen gelet op hun samenhang met betrekking tot hetgeen gevorderd wordt.

2. De beoordeling van de argumenten die bij de middelen aan bod kwamen worden vanuit arrestefficiënte niet meer hernomen, zelfs al komen die terug aan bod bij het vierde middel, tenzij er bijkomende elementen zijn die in de ene of de ander richting de beoordeling kunnen bijsturen. De beoordeling van de Raad bij die argumenten moet in dat geval gelezen worden als hernomen bij het vierde middel.

3. Bij het middel over het effect van de overschrijding van de verkiezingsuitgaven zal moeten aangetoond worden dat de zaken die een overschrijding van de maximaal toegelaten verkiezingsuitgaven veroorzaakten een invloed hebben gehad op de zetelverdeling. Immers alles wat binnen het maximum toegelaten - berekend op basis van de bepalingen van artikel 191 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 - is gebeurd, kan bezwaarlijk in rekening gebracht worden.

Hierna is een overzicht opgenomen van welk bedrag door elke van de belanghebbende partijen die figureerden op de lijst N-VA aangegeven is als verkiezingsuitgaven. Er is ook aangegeven welke marge er nog is alvorens het maximaal bedrag wordt overschreden (onbesteed bedrag).

Naam kandidaat	besteed bedrag	onbesteed bedrag
Griet Van Nueten	239,00	1.537,88
Bart Swyzen	239,00	1.537,88
Hilde Hannes	239,00	1.537,88
Pascal Van Nueten	1.669,27	107,61
Yoleen Van Camp	1.675,84	101,04

De Raad stelt vast dat bij de laatste 2 vermelde kandidaten het nog te besteden bedrag klein is. Een berekening leert dat er in volgorde van vermelding 6,06 % en 5,69 % van het maximaal bedrag niet besteed werd. Voor de overige 3 kandidaten stelt de Raad vast dat er 86,55 % rest. Die vaststelling is een belangrijk vertrekpunt bij de beoordeling of er een overschrijding van de verkiezingsuitgaven is en in bevestigend geval hoe groot die is. Een volgend aspect is, als er al een overschrijding is, of deze een effect kan hebben gehad op de verkiezingsuitslag.

4. Het aantal betaalde advertenties in het weekblad De Postiljon wordt door verzoeker niet aangetoond. De loutere vermelding dat het om 15 advertenties zou gaan is onvoldoende om te besluiten dat er meer uitgegeven is, dan aangegeven. Daarbij moet de verzoekende partijen rekening houden dat het in de media niet ongebruikelijk is dat er belangrijke kortingen gegeven worden.

Het wordt door de betrokken partijen ten stelligste betwist dat de lijst en haar kandidaten tijdens de sperperiode vijftien advertenties hebben geplaatst in De Postiljon. Het is volgens hen een feitelijke onwaarheid die door verzoekers op geen enkele wijze wordt gestaafd.

De Raad kan niet anders dan vaststellen dat die bewijzen niet voor handen zijn.

De betrokken partijen 1 t.e.m. 5 vermelden in hun nota dat alle advertentie-uitgaven die zijn gebeurd allen terug te vinden zijn in de aangifte van de lijst in de daarvoor voorziene rubrieken. Dergelijke werkwijze is volgens hen volledig correct en in lijn met het kiesdecreet, evenals met de instructies van het Agentschap Binnenlands Bestuur ter zake. Het behoort namelijk tot de strategische autonomie van politieke partijen en lijsten om kandidaten extra in de aandacht te plaatsen en bijhorende verkiezingsuitgaven op te nemen op het budget van de lijst. Het feit dat alle advertentie-uitgaven op het lijstbudget zijn opgenomen, vormt dan ook geen enkel bezwaar. De verzoekende partijen slagen er niet in het tegendeel te bewijzen.

Uit de getuigenverklaring kan de Raad opmaken dat de e-banner tegen een correcte prijs werd gefactureerd. Hetzelfde geldt voor de video die nadien door N-VA zelf in stukken geknipt werd.

5. World Cleanup Day is een mondiaal gebeuren. De Raad heeft de verklaring ter zitting daaromtrent nagekeken. Onder ander op de site van Universit  Paris Sud wordt bevestigd dat het een mondiaal gebeuren is. Het is een gebeuren dat zijn oorsprong in Letland (2008) vindt en nu in ongeveer 150 landen plaatsvindt (<https://worldcleanupday.be/nl/home-nl/>). In 2018 was dat op 15 september. Deelnemen aan een dergelijke activiteit kan bezwaarlijk als een activiteit beschouwd worden die moet aangegeven worden als een verkiezingsuitgave.

6. De huur van het busje van Wolfstee (Van Nueten) werd opgenomen in een factuur. De aanhangwagens zijn private eigendom van   n van de kandidaten volgens de partijen 1 t.e.m. 5. De verzoekende partij brengen geen bewijs bij dat het tegendeel aantoont. Het gebruik daarvan dient niet te worden aangegeven als verkiezingsuitgaven.

7. Ook voor de overige argumenten slagen de verzoekende partijen er niet in voldoende bewijs aan te leveren om hun argumenten aannemelijk te maken.

8. De vergelijking met de provincieraadsverkiezingen brengt de Raad er ook niet toe aan te nemen dat er een belangrijke stemmenverschuiving in het voordeel van de N-VA was. Een verkiezing voor de provincie wordt door de kiezer anders bekeken dan een verkiezing voor de gemeente.

9. Bij het samen bekijken van de middelen en de argumenten van de verzoekende partijen die eventueel aanleiding kunnen geven tot een stemmenverschuiving, stelt de Raad vast dat die niet van aard zijn om te kunnen besluiten dat een zetelverdeling mogelijk is. Onder de feiten is immers aangegeven dat er minstens een verschuiving van 25 stemmen moet zijn van N-VA naar een andere partij - en dan moeten die nog alleen naar die andere partij gaan - om een zetelverschuiving mogelijk te maken. Niet alleen naar het aantal te verschuiven stemmen heeft de Raad gekeken. De Raad heeft ook gekeken wat het zou betekenen mocht 47 kiezers van N-VA blanco gestemd hebben. Kortheidshalve wordt naar de feiten verwezen voor het exact aantal stemmen dat moet verschuiven tussen de N-VA en de andere partijen.

De middelen 1 en 4 zijn samen bekeken derhalve ongegrond.

10. Uit de behandeling ten gronde blijkt dat de verzoekende partijen 1 en 2 geen belang kunnen aantonen. Er is immers niet aannemelijk gemaakt dat er een zetel van partij kan verschuiven.

VIII. GETUIGENGELD

Omtrent de begroting van het getuigengeld bepaalt artikel 21 van het Procedurebesluit het volgende:

“Aan iedere getuige, ook al verschijnt hij vrijwillig, wordt gevraagd of hij getuigengeld wil.

Het getuigengeld bedraagt maximaal 200 euro en wordt door de kamer begroot en toegekend.

De kosten voor het vervoer, berekend op de voordeligste wijze, moeten in het getuigengeld begrepen zijn.”

De verplaatsingskosten worden geraamd op ongeveer 20 euro.

De Raad begroot derhalve het getuigengeld als volgt:

Aan de heer Stijn JANSSENS wordt een getuigengeld van EUR 55,00 toegekend, daarin begrepen de verplaatsingskosten naar de zitting.

Aan de heer Bart SWYZEN wordt een getuigengeld van EUR 55,00 toegekend, daarin begrepen de verplaatsingskosten naar de zitting.

In toepassing van artikel 33 van het DBRC-decreet legt de Raad geheel of gedeeltelijk de kosten ten laste van de in het ongelijk gestelde partij. Aangezien de getuigen gevraagd werden door verzoekers en uit de getuigenverklaring gebleken is dat de aantijgingen, minstens de insinuaties, van verzoekers niet kloppen met hetgeen verklaard werd door de getuigen komt het gepast voor de kosten van het getuigengeld ten laste te leggen van verzoekers.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERKIEZINGSBETWISTINGEN

1. Het door de verzoekende partijen ingediende bezwaar is ontvankelijk voor wat betreft de verzoekende partijen 3 en 4, de heren Jan Bertels en Peter Verpoorten, doch is ongegrond.

Het door de verzoekende partij ingediende bezwaar is onontvankelijk voor wat betreft de verzoekende partijen 1 en 2, de dames Nathalie van Sande en Kathleen Laverge.

2. De vorderingen van de betrokken partijen 1 t.e.m. 5 wat betreft de geldboete en de rechtsplegingsvergoeding zijn onontvankelijk.
3. De zetelverdeling tussen de lijsten en de rangorde van de raadsleden en hun opvolger opgenomen in het proces-verbaal van de verkiezingen van 14 oktober 2018 van het gemeentelijk hoofdbureau van de stad Herentals is definitief.
4. De Raad bepaalt het getuigengeld voor elk van de getuigen die erom zochten forfaitair op 55 euro. Het getuigengeld omvat de vergoeding voor de verplaatsingskosten.

Aan heer Stijn JANSSENS, met kantoor te 2200 Herentals, Ijzergieterijstraat 27 - FULL VISION STUDIO, en aan de heer Bart SWYZEN, met kantoor te 2250 Olen, Industrielaan 3B - OPTICOM nv, wordt een getuigengeld toegekend.

5. De Raad legt de kosten van het bezwaar bestaande uit het getuigengeld, ad 110 euro, ten laste van verzoekende partijen, die solidair, minstens in solidum, de ene bij gebrek aan de andere gehouden zijn tot betaling ervan.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 7 januari 2019, door de derde kamer, die samengesteld is uit:

VERMEIREN Luc	voorzitter van de derde kamer
BEIRENS David	bestuursrechter
VALKENIERS Matthias	bestuursrechter
bijgestaan door	
Kengiro VERHEYDEN	toegevoegd griffier

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de derde kamer,

Kengiro VERHEYDEN

VERMEIREN Luc